

DECIZIE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul Victor Stroevici,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Moldcell” S.A. împotriva lui Andrei Țapeș cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Întreprinderea Mixtă „Moldcell” S.A.,

c o n s t a t ă :

La 02 noiembrie 2018, Î.M. „Moldcell” S.A. a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Țapeș cu privire la încasarea datoriei în mărime de 5581,51 de lei și a cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 1500 de lei și taxa de stat în mărime de 270 de lei.

Prin hotărârea din 21 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, cu încasarea din contul lui Andrei Țapeș în beneficul Î.M. „Moldcell” S.A. a sumelor de 427,67 de lei cu titlu de datorie la serviciile prestate, 2760 de lei cu titlu de compensație pentru echipament, cheltuieli de judecată pentru taxa de stat în sumă de 270 de lei și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 1000 de lei, iar în total suma de 4457,67 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 30 ianuarie 2019, Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul stagiar Tatiana Suceanu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 21 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în care a indicat dezacordul cu hotărârea primei instanței și a menționat că cererea de apel motivată o va prezenta după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a instanței de fond.

Prin încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul stagiar Tatiana Suceanu cu acordarea apelantei, termen până la 25 aprilie 2019, ora 16:00 pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază și dovada achitării taxei de stat. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit,

cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 02 mai 2019, Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul Victor Stroevici, a prezentat dovada de plată a taxei de stat și a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, modificarea hotărârii instanței de fond în partea dobânzii de întârziere și încasarea din contul intimatului a taxei de stat achitată la depunerea cererii de apel. (f.d.48-51).

Prin încheierea din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul stagiar Tatiana Suruceanu, din motivul neînlăturării de către apelantă a neajunsurilor menționate în încheierea instanței de apel din 28 martie 2019.

La 03 iunie 2019, Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul Victor Stroevici a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea integrală sau parțială a încheierii instanței de apel, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

În motivarea recursului recurenta a indicat că a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat prin intermediul oficiului poștal. Astfel, conform avizului de recepție, la rubrica „Biroul de depunere și data depunerii” este indicată data transmiterii către oficiul poștal – 25 aprilie 2019, iar la rubrica „destinatarului” este semnătura și ștampila Curții de Apel cu data de 02 mai 2019.

Recurenta consideră că corespondența a ajuns cu întârziere din cauza sărbătorilor din acea perioadă, însă actele prevăzute și solicitate de instanța de apel au fost depuse în termen.

Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul Victor Stroevici a menționat că recursul este declarat în termen, or, încheierea din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a recepționat-o la data de 29 mai 2019.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, recursul declarat la 03 iunie 2019 este în termen, având în vedere faptul că, încheierea recurată a fost pronunțată la 02 mai 2019 (f.d.45-47) și a fost expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 18 mai 2019 (f.d.58), date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele cauzei lipsesc, însă recurenta în cererea de recurs a menționat că a recepționat-o la 29 mai 2019.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 365 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâri se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, iar potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs precizează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

Pornind de la cele menționate supra, coroborate cu probele administrate la dosar, instanța de recurs consideră întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și respinge argumentele recurente invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și pur declarative.

Prin urmare, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Din materialele cauzei rezultă că la 30 ianuarie 2019, Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul stagiar Tatiana Suruceanu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 21 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în care a indicat dezacordul cu hotărârea primei instanței și a menționat că cererea de apel motivată o va prezenta după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a instanței de fond.

Prin încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul stagiar Tatiana Suruceanu cu acordarea apelantei, termen până la 25 aprilie 2019, ora 16:00 pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat cu îndicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază și dovada achitării taxei de stat. Totodată, i-a

fost explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 02 mai 2019, Curții de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă, a restituit cererea de apel depusă de Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul stagiar Tatiana Suruceanu împreună cu toate documentele anexate, din motiv că partea apelantă nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, Î.M. „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul stagiar Tatiana Suruceanu, nu a înlăturat neajunsurile menționate prin încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) și (1¹) al Codului de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Materialele cauzei atestă că la 28 martie 2019, ora 13:58 instanța de apel a expedit pe poșta electronică a apenlantei, încheierea Curții de Apel Chișinău din aceeași dată, fapt confirmat prin extrasul anexat la materialele dosarului (f.d.44).

Mai mult, conform portalului instanțelor judecătorești, Curtea de Apel Chișinău a publicat încheierea din 28 martie 2019 pe pagina web a instanța de apel la 28 martie 2019.

Drept urmare, Colegiul reține că apelanta/recurentă a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel și indicațiile date de instanța de apel în încheierea din 28 martie 2019, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție termen până la 25 aprilie 2019, ora 16:00, aceasta nu a întreprins careva acțiuni care ar dovedi intenția de a executa indicațiile date de instanța de apel.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că Î.M. „Moldcell” S.A. și reprezentatul acesteia avocatul stagiar Tatiana Suruceanu, fiind conștienți că au depus doar cererea de apel nemotivată, fără anexarea dovezii de plată a taxei de stat, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă ignorat de aceștia.

Mai mult, recurenta-apelanta Î.M. „Moldcell” S.A., în cererea de apel nemotivată indică faptul că își rezervă dreptul de a prezenta motivele cererii de apel după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe (f.d.32).

La acest capitol se va remarca și faptul că Î.M. „Moldcell” S.A. din data depunerii apelului nemotivat și până la data restituirii acestuia, a avut termen real și suficient pentru a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.

Articolul 10 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă prevede că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depuse de Î.M. „Moldcell” S.A., deoarece în termenul stabilit apelanta și reprezentantul acestuia avocatul stagiar Tatiana Suruceanu nu au prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat pentru depunerea apelului, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentul recurenței precum că a expediat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în adresa Curții de Apel Chișinău prin intermediul oficiului poștal la data de 25 aprilie 2019, iar conform art.388 alin.(6), documentele depuse la oficiile poștale sau telegrafice până la ora 24 a ultimei zile a termenului se consideră depuse în termen, este neîntemeiat și nefundat.

Aici, instanța de recurs consideră oportun de a reitera dispozițiile art.110 Cod de procedură civilă, conform cărora termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Suplimentar, instanța subliniază că termenele procedurale sunt o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procesuale, de asigurare a celerității îndeplinirii actului de justiție și de fortificare a securității raporturilor juridice. Dintr-o perspectivă opusă, termenele procedurale anihilează tendințele de urgentare a îndeplinirii justiției, astfel că acțiunile subiecților procesuali trebuie efectuate în mod calculat și logic, fapt care presupune trecerea unei perioade de timp. După modul de stabilire a termenelor, având în vedere dispozițiile art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenele judiciare sunt termenele stabilite de instanța de judecată (judecător), la discreția sa, având în vedere circumstanțele cauzei. Echilibrul și caracterul rezonabil al termenelor judiciare reprezintă dezideratele unui proces echitabil care, pe de o parte, trebuie să fie suficient de mari pentru a permite realizarea efectivă a actelor procesuale și în același timp, suficient de mici, pentru a nu permite tergiversarea examinării cauzei. În spectrul termenelor judiciare pot fi incluse: termenul pentru lichidarea neajunsurilor cererii de chemare în judecată (art. 171 din Codul de procedură civilă), termenul pentru prezentarea probelor (art. 119 din Codul de procedură civilă), termenul pentru realizarea actelor procesuale necesare pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare (art.184 din Codul de procedură civilă), termenul amânării procesului (art. 208 din Codul de procedură civilă) etc.

Continuând analiza, Curtea Supremă de Justiție cu referire la dispozițiile art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevăd că dacă actul de procedură trebuie

efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în fața unei alte autorități, termenul se consideră expirat la ora care se încheie programul lor sau la care se încetează operațiunile respective, precizează că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege. În acest sens, în cauza *Perez de Rada Cavanilles v. Spania*, 28 octombrie 1998, §§ 43-44, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat că stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele-limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

Atunci când termenul de procedură fixat de instanța de judecată pentru valorificarea unei acțiuni procesuale este materializat în zile, curgerea termenului începe de la ora 24 a ultimei zile din termen, iar dacă acesta se măsoară în ore sau eventual în minute, justițiabilul trebuie să se ghideze necondiționat de acest moment, la a cărui scadență acțiunea procesuală care trebuie efectuată nu este susceptibilă să producă efecte juridice. Ședințele de judecată sunt desfășurate la intervale de timp planificate, exprimate în ore și minute, prin urmare, raționamentele respectării cu strictețe a termenelor vine să contribuie la derularea nestingherită a procesului judiciar și la consolidarea disciplinei participanților la proces. Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătorească emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de perimare) pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat pentru cererea de chemare în judecată sau cererea de apel motivat, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data și ora stabilită, să prezinte actele enunțate, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță și nicidecum până la ora 24:00 a ultimei zile a termenului. O altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

La acest segment, instanța de recurs remarcă că, apelanta a beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile în termenul stabilit de către instanța de apel și urma să întreprindă toate măsurile necesare, de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat cu desăvârșire de către ultima și reprezentantul acesteia, avocatul stagiar Tatiana Suruceanu.

Colegiul civil reține că, apelanta a avut timp suficient și posibilitate de a înlătura neajunsurile menționate în încheierea din 28 martie 2019 ale Curții de Apel Chișinău însă nu a ținut cont de prevederile art. 56 alin (3) și 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică că, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, în condițiile în care Î.M. „Moldcell” S.A. nu a prezentat apelul motivat și

dovada de plată a taxei de stat în termenul limită acordat de instanța de apel, concluzia instanței de apel, privind restituirea apelului, întemeiată.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere că, încheierea din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurenta-apelanta nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în instanța de apel până la 25 aprilie 2019, ora 16:00, ziua în care a expirat termenul pentru înlăturarea neajunsurilor.

CEDO prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza *Golder vs United Kingdom* din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante.

Totodată, Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (Cauza *Van Harn vs Germania* nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ și sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427, lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă „Moldcell” S.A. reprezentată de avocatul Victor Stroevicei.

Se menține încheierea din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Moldcell” S.A. împotriva lui Andrei Țapeș cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat